

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-3-27
Karar Sayısı : 17-30/494-216
Karar Tarihi : 27.09.2017

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN,
Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: İbrahim Hilmi KOÇAK, Ömer Volkan YAZAR, Mehmet GERÇEK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - İhbar

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Osman YILDIRAN
Çaylı Köyü - Tefenni/Burdur
- İbrahim AVCI
Çavdır/Burdur
- Mustafa TUĞRUL
Çamköy Köyü - Gölhisar/Burdur
- Mustafa KARATAŞ
Ambarcık Köyü - Çavdır /Burdur
- Hamit KARATAŞ
Ambarcık Köyü - Çavdır /Burdur
- Ali DÖNMEZ
Ambarcık Köyü - Çavdır /Burdur
- Muhsin SALMAN
Ambarcık Köyü - Çavdır /Burdur
- Arif SANCAR– Sancarlar Ticaret
Ambarcık Köyü - Çavdır /Burdur

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Anason piyasasındaki çeşitli uygulamalarla 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 27.03.2017 tarihinde intikal eden isimsiz bir başvuruda özetle, üretilen anasonun İbrahim AVCI, Mustafa TUĞRUL gibi depo sahibi kişiler tarafından toplanarak Osman YILDIRAN'a ileildiği, çiftçilerin ürünlerini satmak için çok fazla seçeneği olmadığı, bu durumdan faydalanan alıcıların alım fiyatlarını düşürmeye çalıştığı, Osman YILDIRAN'ın deposunda anasonun içerisine çeşitli karışımlar eklendikten sonra Mey İçki San. ve Tic. A.Ş. (MEY İÇKİ)'ye satışının gerçekleştirildiği, MEY İÇKİ Satın Alma Müdürü (.....) ile Osman YILDIRAN'ın yakınlığı nedeniyle MEY İÇKİ'nin Osman YILDIRAN dışında kimseden alım yapmadığı, bu durumun da anason üreticilerini mağdur ettiği iddialarına yer verilerek, konu hakkında gereğinin yapılması talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Söz konusu başvuru hakkında Rekabet Kurulunun (Kurul) 20.04.2017 tarihli ve 17-13/187-M sayılı kararı ile iddialara yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Anılan karar uyarınca düzenlenen 11.09.2017 tarih ve 2017-3-27/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; söz konusu başvuru sırasında gerçeğe aykırı şekilde imza listesinin kullanılmış olması, herhangi somut bir şikayet başvurusunun olmaması ve halihazırda anason pazarındaki ticaret borsası fiyatlarının iddia edilenin aksine geçmiş yıllara göre yüksek seyretmesi nedeniyle başvuru konusu iddialar hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ve şikâyetin reddedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında İnceleme Yapılanlar

I.1.1. Osman YILDIRAN

- (5) Burdur Ticaret Borsasına kayıtlı, Burdur ili Tefenni ilçesi Çaylı köyünde bulunan gerçek kişi teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.1.2. İbrahim AVCI

- (6) Burdur Ticaret Borsasına kayıtlı, Burdur ili Çavdır ilçesinde faaliyet gösteren gerçek kişi teşebbüs, esasen çiftçilik ile uğraşmakta iken 2000 yılından itibaren anason ve diğer emtia alım satımı işi ile iştigal etmeye başlamıştır.

I.1.3. Mustafa TUĞRUL

- (7) Burdur ili Gölhisar ilçesi Çamköy köyünde bulunan gerçek kişi teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.1.4. Mustafa KARATAŞ

- (8) Burdur Ticaret Borsasına kayıtlı, Burdur ili Çavdır ilçesi Ambarcık köyünde bulunan gerçek kişi teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.1.5. Hamit KARATAŞ

- (9) Başvuru dilekçesinde, Mustafa KARATAŞ'ın kardeşi olduğu belirtilen Hamit KARATAŞ aynı şekilde anason ticareti ile iştigal etmektedir.

I.1.6. Ali DÖNMEZ

- (10) Burdur Ticaret Borsasına kayıtlı, Burdur ili Çavdır ilçesi Ambarcık köyünde bulunan gerçek kişi teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.1.7. Muhsin SALMAN

- (11) Burdur Ticaret Borsasına kayıtlı, Burdur ili Çavdır ilçesi Ambarcık köyünde bulunan gerçek kişi teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.1.8. Arif SANCAR - Sancarlar Ticaret

- (12) Burdur ili Çavdır ilçesi Ambarcık köyünde faaliyet gösteren teşebbüs, anason alım satımı işi ile iştigal etmektedir.

I.2. Öneraştırma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (13) Öneraştırma konusu başvuruda toplu olarak 460 kişilik bir imza listesi bulunmaktadır. İmza listesinde ismi yer alan kişilerin bir kısmı ile iddialarının detayına ilişkin olarak telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir.

- (14) Konuya ilişkin ilk telefon görüşmesi, ismi imza listesinin ilk sırasında yer alan (.....) ile yapılmıştır. Yapılan görüşmede (.....) tarafından aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir:

“Şikayet dilekçesinin ekinde yer alan imza bana ait olabilir ancak anason üretimine, ticaretine ilişkin bir faaliyette bulunmuyorum. Bu konu hakkında da herhangi bir makama şikayette bulunmadım. Birkaç yıl önce bulunduğumuz yerde bir yol yapımı talebimize istinaden bir imza atmıştım. Söz konusu imza listesinin o dönem oluşturulan liste olabileceğini düşünüyorum. Şikayetçi olarak benim ismimin görülmesinin nedeni imza listesinde ilk sırada benim adımın yer almasıdır.”

- (15) İkinci telefon görüşmesi ise (.....) ile yapılmıştır. (.....) tarafından aşağıdaki hususlar ifade edilmiştir:

“Öncelikle benim anason üretimine veya ticaretine ilişkin bir faaliyetim bulunmamaktadır. Burdur İli Gölhisar İlçesinde ikamet ediyorum. Bulduğum yerde anason üretimi yapan çiftçiler bulunuyor. Bahsettiğiniz imza listesinde benim imzam yer alabilir ancak dilekçe içeriği ile herhangi bir bilgim görgüm yoktur. İki yıl kadar önce yol yapımına ilişkin bir dilekçeye imza atmıştım. Size ulaştırılan dilekçeye bu imza listesinin iliştilerilebilmiş olacağını düşünüyorum. Bölgemizde (.....) anason ticareti ile ilgileniyorlar konu ile ilgili bu şahıslardan bilgi alabilirsiniz.”

- (16) Yapılan görüşmeler sonucunda başvuruya ek olarak sunulan imza listesinin başvuru konusu ile ilgili olmadığı anlaşılmıştır. Buna karşılık, (.....) tarafından konuyla ilgili olabileceği gerekçesiyle imza listesinde ismi bulunmayan fakat başvuruyu yapmış olabileceği düşünülen (.....) ismi öne sürülmüştür. Bu kapsamda (.....) başvuru ile ilgisi olabileceğinden hareketle kendisi ile de bir telefon görüşmesi gerçekleştirilmiştir. (.....) ile yapılan telefon görüşmesinde ifade edilen hususlar ise şu şekildedir:

“Bahsettiğiniz konu ile ilgili olay Tefenni Cumhuriyet Savcılığına intikal etti. Söz konusu dilekçeler Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Rekabet Kurumu, Cumhurbaşkanlığı ve MEY İÇKİ'ye iletilmiş. (.....). Bu sebeple bir imza listesi oluşturduk. Bu liste çeşitli makamlara yapılan şikayet başvurularında kullanılmış. Dolayısıyla şikayet dilekçesinde şikayet edilenler şikayetçinin ben olduğumu düşünerek savcılığa suç duyurusunda bulunmuşlar. Konu hakkında dilekçenin gönderildiği postanenin kamera kayıtları incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda dilekçenin benim tarafımdan gönderilmediği anlaşılmıştır. Bunun üzerine yetkili savcı hakkımda takipsizlik kararı vermiştir. Konuya ilişkin adli makamlarca düzenlenen belgeleri kurumunuza ileteceğim. Anason üretimi ve ticaretine ilişkin ise üç yıldır herhangi bir faaliyette bulunmuyorum.”

- (17) (.....) telefon görüşmesinde göndereceğini belirttiği bilgi ve belgeler 25.08.2017 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Söz konusu yazıda;

- Osman YILDIRAN'ın piyasadaki anasonun büyük bölümünü satın aldığı ve bu satın almayı çok düşük fiyatlardan gerçekleştirerek üreticileri mağdur ettiği,
- Osman YILDIRAN'ın MEY İÇKİ'ye anason satmadığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı aksine MEY İÇKİ'nin sadece Osman YILDIRAN ve ortağı İbrahim AVCI'dan alım yaptığı,

hususları ifade edilmiştir. Buna ek olarak gönderilen yazıda, (.....).

- (18) Söz konusu telefon görüşmelerinin ardından şikayet başvurusunun asılsız olduğu ve şikayet ekinde yer alan imzaların şikayetle bir ilgisinin olmadığı anlaşılmıştır. Buna karşılık her ne kadar şikayet başvurusunun asılsız ve hukuka aykırı bir şekilde elde edilen imzalar üstüne inşa edildiği anlaşılrsa da, öne sürülen iddiaların gerçek yüzünü ortaya koyabilmek adına şikayet edilen konumundaki Osman YILDIRAN ile de bir telefon görüşmesi yapılmıştır. Osman YILDIRAN ile yapılan telefon görüşmesinde aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir.

“Bahsettiğiniz konu ile ilgili olay hakkında savcılığa şikayette bulundum. Benimle birlikte bu dilekçede adı geçen diğer kişilerin de şikayette bulduklarını biliyorum. Adli makamlar tarafından yürütülen tahkikat devam ediyor. Dilekçeye ekli imza listesinde üretici olarak gösterilen kişiler bu imzaların bir yol yapımı talebine istinaden attıklarını savcılıkta ifade ettiler.

Anason konusuna gelecek olursak piyasadan anason alan elliye yakın kişi vardır diye tahmin ediyorum. Bu kişilerin arasında benden çok daha fazla miktarda alım yapan tüccarlar da bulunmaktadır. Benim Mey içkiye de doğrudan bir satışı bulunmuyor. Mey ile tüccarlar arasındaki ticarete pazarlık yöntemi ile gerçekleşir. Bu ticarete İzmir Ticaret Borsasındaki anason fiyatları göz önünde bulundurulur. Bu fiyat arz ve talebin yapısına göre değişiklik gösterebilir. Geçmiş yıllara göre bu yıl anason fiyatlarının yüksek olduğunu söyleyebilirim. Anason piyasasında faaliyet gösteren alıcılar piyasaya yön verebilecek büyüklükte oyuncular değildir. Anason üretimi sadece Burdur’a özgü değildir. Denizli, Afyon ve İzmir gibi diğer illerimizde de bu işin üretimi/ticareti yapılmaktadır.”

- (19) Bu kapsamda hukuka aykırı bir şekilde elde edilen imzalar üzerine inşa edilen başvurunun asılsız olduğu ve konuya ilişkin olarak adli makamlarda yargılama sürecinin devam ettiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra Osman YILDIRAN tarafından anason fiyatlarının ticaret borsası tarafından belirlendiği ve bu yılki anason fiyatlarının geçmiş yıllara göre yüksek seyrettiği ifade edilmektedir. Nitekim İzmir Ticaret Borsası verilerine bakıldığında, şikayet başvurusunun yapıldığı Mart ayı sonu itibarıyla birinci kalite anason kilogram fiyatının 9,75 TL dolaylarında olduğu görülmektedir. 2016 yılının aynı dönemindeki birinci kalite anason kilogram fiyatı ise 7,40 TL civarında seyretmiştir. Mevcut anason fiyatlarına bakıldığında ise Ağustos 2017 itibarıyla birinci kalite anason kilogram fiyatının 17,00 TL dolaylarında olduğu görülebilmektedir. Geçen yılın aynı dönemindeki birinci kalite anason kilogram fiyatı da geçen yılın Mart ayına benzer şekilde 7,20 TL civarında işlem görmüştür. Dolayısıyla halihazırda anason pazarındaki ticaret borsası fiyatlarının iddia edilenin aksine geçmiş yıllara göre yüksek seyrettiği tespit edilmiştir.

J. SONUÇ

- (20) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.